

DIRİLİŞ POSTASI

an Ukrayna'daki vahim saldırılara zarar gelirse Rusya'nı sorumlu tutacağız

22 Eyl 2016 - 20:22 - Analiz-Yorum G: 22 Oca 2021 - 14:12

FETÖ; korkulardan beslenerek ve bu korkuları sömürerek büyüdü

ABONE OL

Google News

15 Temmuz akşamı darbeyi atlatmayı başaran ve sokağa sahip çıkarak büyük bir sivil inisiyatif ortaya koyan Türkiye, 16 Temmuz sonrası geleceğinin nası...

15 Temmuz akşamı darbeyi atlatmayı başaran ve sokağa sahip çıkarak büyük bir sivil inisiyatif ortaya koyan Türkiye, 16 Temmuz sonrası geleceğinin nasıl olacağına karar vermeye çalışıyor. Karşımızda büyük bir fırsat penceresi var: 1960 darbesi sonrası Türk siyasal alanında tüm tartışmaların ana eksenine haline gelen din ve laiklik ikilemini aşmak için harekete geçme fırsatı. Ancak pencere kapanmaya başladı. Yenikapı Mitingi'nde gördüğümüz farklı siyasal görüşler arasında kurulan köprüler demokrasi kültürü adına Türk siyasal hayatının son yıllarda rastlayabileceği en umutlu günler olarak tarihe geçti belki de. Ancak bu büyü, televizyon kanallarında Fethullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) ne olduğunu, nasıl bu hale geldiğini anlamaya çalışan tartışma programlarının polemikçi diliyle bozulmaya başladı. Şiddete doğru evrilirken bu kadar aşikâr yapıların nasıl fark edilmediği sorunsalı yerini suçlayıcı 'sen' jargonuna bıraktı. Ne yazık ki, FETÖ'nün bu kadar görünür olmasına rağmen şeytani planını rahatça uygulama gücüne kavuşmasını sağlayan husus da Türk siyasetindeki bu 'sen' dilidir. Suçlayıcı ve yargılayıcı bu dil, taraflar arasında ideolojik bir körlük yaratmış, bu körlük de görünür olana görünmez bir kimlik kazandırmıştır. Türk siyasal hayatının çok partili siyasete geçişten bugüne değin ideolojik

kimlik tartışmalarını aşamamış olmasının ardında bu 'sen' dilinin de büyük katkısı var.

1960 öncesi din ve laiklik

Özellikle 1960 darbesi sonrası, dindarlar ile laikler (teolojik değil, sosyolojik tanımlar) arasındaki fay hattı gittikçe derinleşerek büyük bir stres birikimine yol açtı. 60 öncesi dönemde, katı laiklik uygulamaları ve dindarlar üzerinde baskılar olsa bile bu dönemin kendine has yapısı dini ve din kültürünü kamusal alandan tamamıyla sürüp atamamıştı. Söz gelimi Cumhuriyet döneminin önemli din âlimlerinden olan ve 1943'te İstanbul müftüsü seçilen Ömer Nasuhi Bilmen'in Hukuki İslamiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu adlı altı ciltlik çalışması 1949'da İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları tarafından basılmıştı. Bu eserin basımına ön ayak olan ise laik kimliğiyle öne çıkan Fakülte Dekanı Ord. Prof. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'ydu. İlk baskıda dönemin birçok hukukçusunun takdiri yorumları vardı. Ancak 1960 darbesi ve dünya konjonktüründeki değişim, Türkiye'deki iç siyaseti ve siyasetin ideolojik kimlik inşasını ciddi anlamda etkiledi. Peki 60 darbesi neden bir milattı? Türkiye'de ideolojik kimliklerin saflaşmasının anahtar kavramının Komünizmle Mücadele Dernekleri olduğunu düşünüyorum. Anti-komünizm yalnızca sol siyaseti değil, aslında onunla eş anlamlı olarak kabul gören dinsizlikle de mücadeleyi kapsıyordu. (Sol siyasetin dinsizlikle eş anlamlı olduğu gibi çok yanlış bir iddiada bulunmuyorum.) Fakat anti-komünizm mücadelesiyle sağ muhafazakâr ve dindar algısı böyle bir anlamdaşlık kurdu. Sol da bu algıyı çok da umursamayarak bir yerde güçlendirdi. Komünizmle Mücadele Dernekleri 1950, 1956 ve 1963'te üç defa kurulurken, "düşman"a dair üretilen imgenin somut toplumsal gerçeklikle örtüşmesine gerek yoktu. Milliyetçi, muhafazakar şair Arif Nihat Asya, Komünizmle Mücadele'de şöyle diyordu: "Aile yok, tarih yok, destan yok, din yok, iman yok, namus, şeref diye bir şey yok: Fert yok geriye ne kalır? Ne kalacak; aylar tarafından idare edilen maymun sürüleri... İşte komünizm budur". Buna karşılık Yeşilçam'da temsil edilen kaba, yobaz, namus düşkünü din adamı tipi de tam bunun karşısında din ve dindarın ötekileştirilmesine hizmet eden bir ideolojiyi yansıtıyordu.

1960 sonrası kopuş

Böylece 60 sonrası Türk siyasal hayatında CHP komünizmle, komünizm dinsizlikle, dinsizlik de devletle özdeş hale geldi. Buna karşılık, anti-komünist cephe sağ ve muhafazakârlıkla, muhafazakârlık dinle ve devletin İslamlaşmasıyla eş görülmeye başlandı. Sol siyaset dindarla ve dinle, sağ siyaset de laiklik ve laiklerle karşılıklı olarak hesaplaşmak üzere kendisini konumlandırarak bu korku kültürünü sürekli beslemeyi ve sıcak tutmayı tercih etti. Türkiye'de üniversitelerin yaygınlaşmaya başlamasıyla da özellikle dinî bilgi alanı ile sosyal bilimler alanındaki 1950 öncesi geçişgenlik yerini daha katı bilgi kiliselerine devretti. Cumhuriyetin ilk döneminde Osmanlı kültürünün ve mirasının sıcaklığıyla dinî kültür alanına karşı oldukça sıcak bir ilgi duyan Hıfzı Veldet Velidedeoğlu gibi hukukçular artık yerini, her şeyi "irtica" parantezine alan, devleti savunma refleksiyle başörtüsüne tahammül edemeyen hukukçulara bırakıyordu. Gündelik yaşamda ve kamusal alanda birçok iyileştirme yapılsa bile, dinî bilgi teolojiye, sosyal bilimler alanı ise seküler alana hapsedilerek birbirine karşı yabancılaştı. Din sosyolojisi ve felsefesi, dinî mezhep ve gruplar siyasal, sosyal ve hatta ekonomik alanı ilgilendirdiği halde, akademik ve gündelik hayatta bunların birbiriyle iletişim kurmasını asla kabul etmedi.

Öte yandan dinî bilgi alanı da salt lise bilgisiyle ya da sadece teolojik olanla sınırlı kaldı. Bir toplumda herkesin dinî bilgiye inanma ihtiyacı olmasa da bir kültür formu olarak birbirimizi anlamak, kültürel ve sosyal ilişkiler ağını tanımak için bu bilgiye ihtiyacımız vardır.

FETÖ boşluktan nasıl yararlandı?

Türk toplumunda özellikle orta ve üst sınıfın, dinî bilgi ile hayatın sosyal ve beşerî alanlarına ait diğer bilgiler arasında bir sentez kurmasına imkân verecek bir kamusal alan olmadığından, bu boşluk cemaatler aracılığıyla dolduruldu. Özellikle FETÖ, kurduğu yapılarla tam da bu boşluğa hitap etmeyi bildi. Örgüt, 1960 sonrası iki kampa ayrılan Türkiye real politığıne uygun olarak bilim ve sosyal bilimler alanı ile dinî bilgi ve dindarlık arasında kurduğu köprü sayesinde bu iki fay hattından birden beslenerek genişledi. Türk orta sınıfının korkularından beslenerek ve bu korkuları sömürerek büyüdü. Hem sağ hem sol siyasetin ilgisini çekmeyi başardı. Solculara daha “ılımlı bir dindarlık”, sağ ve muhafazakâr çevrelere ise “çağı anlayan bir dindar” tipi pazarlayarak ürününü her iki tarafa da satabildi. Türkiye’de dindarlık ile laiklik birbirine kapısını açmayan, aynı sofraya oturmayan iki kapı komşusu gibi içe kapandıkça, onlarla sofraya oturmak FETÖ gibi yapılara düştü. Diğer bir ifadeyle birbiriyle aynı sofrayı paylaşmayanlar FETÖ ile her şeyi paylaşmak zorunda kaldı. Eğer 15 Temmuz başarılı olsaydı, muhtemelen sofrada FETÖ tek başına kalacaktı.

Ne yapılabilir?

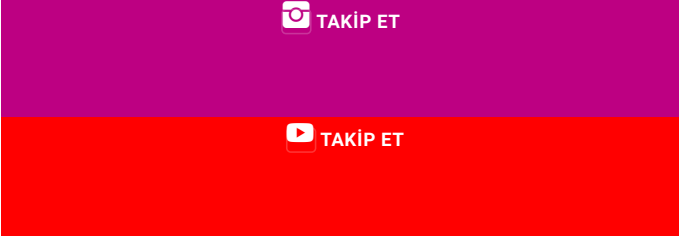
Bu nedenle Türkiye’de dindarların kamusal alanda görünür olması kadar, dinî bilgi alanlarının diğer sosyal bilimler alanlarına açılması ve ortak bir kültür dünyası inşa edilmesi de kaçınılmaz. Türkiye’de bazı çevreler dinî bilgi alanını salt din adamı yetiştiren alanlar olarak görüp onu bir kiliseye dönüştürmeye çalışırken, bazıları da sosyal bilimler alanını dini bilgidен koruyarak daha bilimsel kılacaklarına zannediyor. Oysa din adamı yetiştirmek kadar kültür insanı da yetiştirmek önemlidir. Türkiye’nin asıl sorunu ise kültürsüzleşmektir. FETÖ gibi yapıların beslendiğı alan da kültürsüzleştirilen toplumdaki korkulardır. Teknik bilgi ve becerilere sahip olma, teknoloji kullanımı kültür kavramının içeriğini doldurmak için yeterli değildir. Algı yönetimiyle bildiğini sanma, ideolojik körlük de artık cehalet kadar tehlikelidir. Bu türden bir cehaletin, teknolojik bilgiyle üstesinden gelinemez. Sosyal ve beşeri bilimlerin eleştirel akli ve sorgulamayı geliştiren yönlerini öne çıkaran bir kültür politikası ve farklı bilim alanlarını birbirine açan katılımcı model, radikal örgütlerin kazanımlarını sınırlayabilir. Türkiye bu açıdan orta sınıf kültürünü ve beşeri bilimler politikalarını yeniden inşa etmelidir. İyi bir Katolik olan Erasmus kadar Gazzali’yi müzakere edebildiğimiz, İbn Haldun tartışabileceğimiz, sosyoloji, siyaset bilimi, felsefe ve Selefilik konuşabileceğimiz farklı disiplinlerden gelen öğrencilere sahip olduğumuzda hem korkularımızı yenebiliriz hem de modernite ile İslam geleneğı arasında bir köprü kurmaya çalışan sahtekârlara karşı daha uyanık olabiliriz. Bu nedenle Türkiye’de sol ve sağ muhafazakâr siyaset, düşman kardeşler gibi birbirini suçlamak yerine, ortak kültür dünyası inşa etmek, farklı olsak bile ortak bir dil konuşabilmek için acilen ‘nerede hata yaptık, ne yapabiliriz’ sorularına eğilmelidir. İlk adım ise, öncelikle müzakere ve iletişim için birbirlerine kendi bilgi alanlarını açacak ortak akademik bir çalışma ortamı yaratmak olabilir. Din bu ülkede yalnızca dindarların ihtiyaç ve ilgi duydukları bir alan olmaktan çıkmalıdır. Yoksa biz bu kavgayı bir yüzyıl daha izlemeye devam ederiz.

#

22 Eylül 2016 - 20:22 - [Analiz-Yorum](#)

Yorum yaz

Sitemizdeki dış bağlantılar referans amaçlıdır, dış bağlantıların içeriklerinden kuruluşumuz sorumlu değildir

[Kuruluş Hakkında](#)

[Künye Bilgileri](#)

[Yayın İlkeleri](#)

[Haber İhbar](#)

[Reklam Ver](#)

[İletişim](#)

© 2022 Diriliş Postası Tüm Hakları Saklıdır

[Veri Politikası](#) [Kullanım Şartları](#)

+90 (212) 550 90 05

dakika

